

EUROPEJSKA KARTA PRAW I OBOWIĄZKÓW RODZICÓW

1. **Rodzice mają prawo** do wychowywania swoich dzieci w duchu tolerancji i zrozumienia dla innych, bez dyskryminacji wynikającej z koloru skóry, rasy, narodowości, wyznania, płci oraz pozycji społecznej.
Rodzice mają obowiązek wychowywać swe dzieci w duchu odpowiedzialności za siebie i za cały ludzki świat.
2. **Rodzice mają prawo** do uznania ich prymatu jako "pierwszych nauczycieli" swoich dzieci.
Rodzice mają obowiązek wychowywać swe dzieci w sposób odpowiedzialny i nie zaniedbywać ich.
3. **Rodzice mają prawo** do pełnego dostępu do formalnego systemu edukacji dla swoich dzieci, z uwzględnieniem ich potrzeb, możliwości i osiągnięć.
Rodzice mają obowiązek zaangażowania się jako partnerzy w nauczanie ich dzieci w szkole.
4. **Rodzice mają prawo** dostępu do wszelkich informacji o instytucjach oświatowych, które mogą dotyczyć ich dzieci.
Rodzice mają obowiązek przekazywania wszelkich informacji szkołom, do których uczęszczają ich dzieci, informacji dotyczących możliwości osiągnięcia wspólnych (tj. domu i szkoły) celów edukacyjnych.
5. **Rodzice mają prawo** wyboru takiej drogi edukacji dla swoich dzieci, która jest najbliższa ich przekonaniom i wartościom uważanym za najważniejsze dla rozwoju ich dzieci.
Rodzice mają obowiązek dokonania świadomego wyboru drogi edukacyjnej, jaką ich dzieci powinny zmierzać.
6. **Rodzice mają prawo** do domagania się od formalnego systemu edukacji tego, aby ich dzieci osiągnęły określoną wiedzę duchową i kulturową.
Rodzice mają obowiązek wychowywać swe dzieci w poszanowaniu i akceptowaniu innych ludzi i ich przekonań.
7. **Rodzice mają prawo** wpływać na politykę oświatową realizowaną w szkołach ich dzieci.
Rodzice mają obowiązek osobiście włączać się w życie szkół ich dzieci i stanowić istotną część społeczności lokalnej.
8. **Rodzice i ich stowarzyszenia mają prawo** do wydawania opinii i przeprowadzania konsultacji z władzami odpowiedzialnymi za edukację na wszystkich szczeblach zarządzania oświatą.
Rodzice mają obowiązek tworzyć demokratyczne, reprezentatywne organizacje na wszystkich poziomach. Organizacje te będą reprezentowały rodziców i ich interesy.
9. **Rodzice mają prawo** do pomocy materialnej ze strony władz publicznych, eliminującej wszelkie bariery finansowe, które mogłyby utrudniać dostęp ich dzieci do edukacji.
Rodzice mają obowiązek poświęcać swój czas i uwagę swoim dzieciom i ich szkołom, tak aby wzmocnić ich wysiłki skierowane na osiągnięcie określonych celów nauczania.
10. **Rodzice mają prawo** żądać od odpowiedzialnych władz publicznych wysokiej jakości usług edukacyjnych.
Rodzice mają obowiązek poznać siebie nawzajem, współpracować ze sobą - i doskonalić swoje umiejętności "pierwszych nauczycieli" i partnerów w kontaktach szkoła - dom.

Tłumaczenie z ang. Michał Józef Kawecki

Europejska Karta Praw i Obowiązków Rodziców została ogłoszona i przyjęta w roku 1992 przez Europejskie Stowarzyszenie Rodziców (European Parents Association) z siedzibą w Brukseli. Polska - dzięki aktywności Społecznego Towarzystwu Oświatowego - jako pierwszy kraj z Europy Środkowej uzyskała w roku 1993 pełne członkostwo (afiliacja w 1991) w KPA i bierze aktywny udział w działalności na szczeblu europejskim. Oficjalnym przedstawicielem STO i Polski w EPA jest Michał Józef Kawecki, który jest jednocześnie członkiem władz naczelných EPA.

PRAWA DZIECKA

W 1989 roku została przyjęta konwencja o prawach dziecka

Status dziecka, jaki ustanowiła konwencja oparty został na następujących założeniach:

- dziecko jako istota ludzka wymaga poszanowania jego tożsamości, godności i prywatności;
- dziecko jest samodzielnym podmiotem i ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną wymaga szczególnej opieki prawnej;
- rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania dziecka;
- państwo powinno wspierać rodzinę a nie wyręczać w jej funkcjach.

Dziecko, jako osoba niepełnoletnia, ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych, podlega władzy rodzicielskiej. To rodzice tworzą reguły i prawa, których dziecko musi przestrzegać. Część z tych uprawnień delegują do szkoły

PRAWA UCZNIA

Dla szkoły dziecko jest uczniem, który ma obowiązek przestrzegać regulaminu szkoły.

Uczeń powinien znać zasady wymierzania kar oraz dopuszczalne prawem sankcje.

Uczeń powinien znać swoje prawa i obowiązki.

Uczeń powinien mieć rzecznika swoich praw.

OBOWIĄZKI UCZNIA I DZIECKA

- uczyć się systematycznie, pracować nad własnym rozwojem, aktywnie uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych i życiu szkoły,
- godnie reprezentować szkołę,
- odnosić się z szacunkiem do nauczycieli i innych pracowników szkoły,
- chronić własne życie i zdrowie, przestrzegać zasad higieny,
- dbać o ład, porządek oraz mienie szkolne, własne i innych,
- starać się o uzyskanie jak najwyższej oceny własnego zachowania,
- przestrzegać postanowień statutu szkoły i wszystkich regulaminów oraz ogólnie obowiązujących przepisów prawa.